

หลักสูตร การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 1

ระหว่างวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2556 ถึง วันที่ 31 กรกฎาคม 2556

1. หลักการและเหตุผล

ภายใต้สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน สังคมไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันท้าทายจากภายในและภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่ส่งสมจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลและก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ความขัดแย้งเชิงทรัพยากร การทุจริตคอร์รัปชัน และความแตกแยกทางการเมือง ตลอดจนกระแสโลกาภิวัตน์ก็ทำให้เกิดปัญหาขีดความสามารถในการแข่งขัน ความล่าช้าในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเคลื่อนเข้ามาอย่างรวดเร็ว

ในขณะเดียวกันความคาดหวังของประชาชนในแต่ละระดับต่อการแก้ไขปัญหาของภาครัฐก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง มีโอกาสและความสามารถมากต่างต้องการให้รัฐลดบทบาทลดขนาดลง ในขณะที่คนยากจน ด้อยโอกาส ด้อยความสามารถต่างกลับคิดพึ่งพารัฐมากขึ้น ต้องการให้รัฐมีบทบาทภารกิจมากขึ้นในการดูแลช่วยเหลือคนยากจน โดยเรียกร้องให้มีการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะในลักษณะนโยบายประชานิยมหรือปรับเข้าสู่ระบบรัฐสวัสดิการ รวมทั้งบางส่วนได้มีการรวมกลุ่มชุมชนขึ้นเป็นประชาคมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพึ่งพิงตนเองมากขึ้น

ปัญหาและความต้องการเหล่านี้มีความสลับซับซ้อนในหลาย ๆ ระดับ การแก้ไขปัญหาลักษณะเดิมที่มีลักษณะในแบบอำนาจนิยมจะยิ่งเพิ่มความไม่เป็นธรรมในสังคมให้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารกิจการบ้านเมืองใหม่ โดยเน้นดำเนินงานแบบยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและปฏิบัติตามประเด็นนโยบายที่สอดคล้องกับลักษณะของปัญหาและความต้องการทางเศรษฐกิจสังคมของคนและพื้นที่ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจะต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองผู้ด้อยโอกาสในสังคมและผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือไม่สามารถปรับตัวได้ในกระบวนการโลกาภิวัตน์ ในขณะเดียวกันต้องมีบทบาทในการสนับสนุน อำนวยประโยชน์และไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตแบบพลเมืองโลกของธุรกิจและคนชั้นกลางทั่วไป

สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในฐานะหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ภายใต้สังกัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จึงได้ริเริ่มและจัดให้มี **“หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”** สำหรับนักบริหารระดับสูง ขึ้น เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมให้ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ส่วนราชการ จังหวัด องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอื่นๆ ตลอดจนผู้บริหารของภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปที่สนใจ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารประเทศเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และการกำกับดูแลองค์การตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะนำไปสู่การพัฒนางานและพัฒนาตนให้ เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

2. ปณิธานหลักและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ

ปณิธานหลัก :

เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความสามารถคิด วิเคราะห์และนำผลที่ได้รับไปปรับใช้ เพื่อพัฒนาหน่วยงานของตนเองให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์:

2.1 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการศึกษามีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับการพัฒนาประเทศและการบริหารจัดการองค์การ เพื่อสร้างให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว รวมทั้งก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้เข้ารับการศึกษามีเพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์และมุมมองในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารประเทศและองค์การ รวมทั้งเกิดความ “เข้าใจ” และ “เข้าถึง” วิธีการในการปรับปรุงและนำไปสู่การ “พัฒนา” องค์การของตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีได้ร่วมพัฒนาแนวคิด เสริมสร้างทัศนคติ อันจะเป็นการสร้างองค์ความรู้สำหรับการนำไปพัฒนาต่อยอด

2.4 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองและสร้างเครือข่ายผู้นำในด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการศึกษาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เข้ารับการศึกษามีในหลักสูตรฯ

3. ระยะเวลาและสถานที่ในการศึกษาอบรม

ระยะเวลาการศึกษาอบรมในหลักสูตรฯ รวมทั้งสิ้นจำนวน	180 ชั่วโมง ประกอบด้วย
การเรียนรู้ในห้องเรียน	102 ชั่วโมง
การนำเสนอเอกสารวิชาการส่วนบุคคล	18 ชั่วโมง
การศึกษาดูงานนอกสถานที่	
- การศึกษาดูงานในประเทศ 2 ครั้ง	24 ชั่วโมง
- การศึกษาดูงานต่างประเทศ 1 ครั้ง	36 ชั่วโมง (ตามความสมัครใจ)

โดยกำหนดให้มีการศึกษาอบรม ในวันและเวลา ดังนี้
วันเสาร์ เวลา 09.00 - 16.00 น.

สถานที่ในการจัดอบรม : ศูนย์ประชุมหรือโรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร (จะกำหนดภายหลัง)

4. ระบบการศึกษาเรียนรู้

4.1 การเรียนรู้ในห้องเรียน โดยอาศัยวิธีการบรรยาย การอภิปราย และกรณีศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการ แนวคิด รูปแบบ วิธีการวิเคราะห์ และแนวทางปฏิบัติ ในประเด็นหัวข้อเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนด

4.2 การศึกษาดูงานภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อศึกษาความรู้เพิ่มเติม และเสริมประสบการณ์ด้วยการลงพื้นที่เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในบริบทที่น่าสนใจและมีความทันสมัยเหมาะสมกับการนำมาปรับใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้เกิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ และประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

4.3 การจัดทำเอกสารวิชาการส่วนบุคคล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาขององค์กร วางกระบวนการในการปรับปรุง/แก้ไขปัญหา สร้าง/ออกแบบเครื่องมือและวิธีการเพื่อจัดการกับประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาธรรมาภิบาลในองค์กร เพื่อให้สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

5. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนประมาณ 80 คนต่อรุ่น

6. การสมัครเข้าศึกษาอบรมในหลักสูตรฯ

6.1 คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษ

ผู้ประสงค์จะเข้าศึกษาอบรมในหลักสูตรฯ จะต้องมีความสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1) ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- 1.1 ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้น ขึ้นไป
- 1.2 ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง
- 1.3 ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ ขึ้นไป
- 1.4 ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ

(2) ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น ไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับประเภทอำนวยการมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

(3) พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าข้าราชการพลเรือนตาม (1) และ (2)

(4) นายทหาร หรือ นายตำรวจ ที่มีชั้นยศ อัตราเงินเดือน พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือ พันตำรวจเอก ขึ้นไป

(5) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535

(6) ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรชุมชน หรือผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่าข้าราชการพลเรือนตาม (1) และ (2)

(7) อาจารย์มหาวิทยาลัย ระดับตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ หรือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่ดำรงตำแหน่งบริหาร ขึ้นไป

(8) ผู้ประกอบการ หรือผู้บริหารระดับสูงของกิจการภาคเอกชน

(9) บุคคลซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ หรือมีผลงานอันเป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ผู้สมัครจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี และมีประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป รวมทั้งจะต้องมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษอบรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของระยะเวลาในการศึกษาอบรมและสามารถเข้าร่วมกิจกรรม จัดทำผลงาน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้จะต้องไม่อยู่ในระหว่างการเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตรของหน่วยงานหรือสถาบันอื่นใดในขณะเวลาเดียวกัน เพื่อให้มีเวลาเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตร ได้อย่างเต็มที่

ในการพิจารณาผู้สมัครให้เข้าร่วมหลักสูตรฯ จะเป็นไปตามระเบียบและเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ และการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ให้ถือเป็นที่สุด

6.2 เอกสารประกอบการสมัคร

กรอกรายละเอียดในใบสมัคร โดยดาวน์โหลดทาง www.igpthai.org และ www.opdc.go.th พร้อมแนบสำเนาบัตรข้าราชการ หรือบัตรประชาชน และรูปถ่ายขนาด 2 นิ้วหน้าตรง จำนวน 2 รูป (ถ่ายไม่เกิน 6 เดือน) ส่งได้ที่

(1) e-mail : cgg_executive@igpthai.org

(2) ไปรษณีย์ จ่าหน้าซองถึง

โครงการหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำนักงาน ก.พ.ร. เลขที่ 59/1 ถ.พิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

(3) ยื่นเอกสารสมัครด้วยตนเอง

โครงการหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำนักงาน ก.พ.ร. ชั้น 2 ถ.พิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ

หมายเลขโทรศัพท์ 02-356-9999 ต่อ 8937,8800,8911

6.3 กำหนดการรับสมัคร และประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม

ระยะเวลารับสมัคร ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 – 18 มกราคม 2556

ประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม ภายในวันที่ 23 มกราคม 2556 ผ่านทาง www.igpthai.org และ www.opdc.go.th

6.4 กำหนดรายงานตัวและชำระค่าธรรมเนียม

ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตรฯ จะต้องมารายงานตัวและชำระค่าธรรมเนียมในวันที่ 28 - 30 มกราคม 2556

7. เงื่อนไขและเกณฑ์จบหลักสูตรฯ

เกณฑ์การพิจารณาให้ผ่านหลักสูตรฯ และได้รับมอบประกาศนียบัตรมีดังนี้

1. เข้าศึกษาอบรมในหลักสูตรฯ (การเรียนรู้ในห้องเรียนและการศึกษาดูงานภายในประเทศ) ตามที่กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

2. ส่งเอกสารวิชาการส่วนบุคคลและเข้าร่วมกิจกรรมการนำเสนอเอกสารวิชาการส่วนบุคคล โดยจะต้องมีผลงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและจัดส่งภายในเวลาที่กำหนด

8. ค่าธรรมเนียมหลักสูตรฯ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

8.1 ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตรฯ 80,000 บาท

(1) เป็นค่าธรรมเนียม รวมค่าเอกสาร ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและดูงาน ภายในประเทศ (การพักโรงแรมจะเป็นห้องพักรู 2 ท่าน/ห้อง/คืน) ทั้งนี้ ไม่นับรวมการศึกษาดูงาน ต่างประเทศ

(2) อัตราดังกล่าวได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่หักภาษี ณ ที่จ่าย

(3) ข้าราชการมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานต้นสังกัดได้ตามระเบียบของทางราชการ

8.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศ (ตามความสมัครใจ)

(1) ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 75,000 บาท (กรณีเฉพาะตัวเครื่องบินชั้นประหยัดและห้องพักรู 2 ท่าน/ห้อง/คืน)

9. ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โครงการหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำนักงาน ก.พ.ร. ชั้น 2 ถ.พิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ

หมายเลขโทรศัพท์ 02-356-9999 ต่อ 8937,8800,8911

10. ที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

นายพลากร	สุวรรณรัฐ	ที่ปรึกษา
นายสมพล	เกียรติไพบูลย์	ที่ปรึกษา
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์	สมุทวณิช	ที่ปรึกษา
ดร.ณรงค์ชัย	อัครเศรณี	ที่ปรึกษา
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ทศพร	ศิริสัมพันธ์	ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
นายมนุชญ์	วัฒนโกเมร	รองประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
ศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย	ณ เชียงใหม่	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์	บรมานันท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปัทมรส	มาลากุล ณ อยุธยา	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี		กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

11. โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรฯ

หลักสูตรฯ ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ การเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดทำเอกสารวิชาการส่วนบุคคล และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ในส่วนของเนื้อหาการเรียนรู้ในห้องเรียนประกอบด้วย หมวดวิชา 7 หมวด ดังนี้

หมวดวิชาที่ 1: ภาพรวมของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	3 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 2: หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	27 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 3: แนวโน้มและบริบทของการเปลี่ยนแปลง	18 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 4: นโยบายสาธารณะ	12 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 5: การบริหารภายใต้โลกแห่งความเปลี่ยนแปลง	24 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 6: ภาวะผู้นำ (Leading in 21 st Century)	15 ชั่วโมง
หมวดวิชาที่ 7: สรุปรวบยอด	3 ชั่วโมง

หมวดวิชาที่ 1 : ภาพรวมของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (3 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงการชี้แจงวัตถุประสงค์ ระบบการศึกษาเรียนรู้ เจาะลึกและเกณฑ์ต่างๆ ของหลักสูตรฯ ตลอดจนการอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของหมวดวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความเข้าใจและเห็นภาพรวมของหลักสูตรฯ

หมวดวิชาที่ 2 : หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (27 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงกรอบแนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และการกำกับดูแลตนเองที่ดี/บรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ตลอดจนแนวทางปฏิบัติและเทคนิควิธีการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมสาระในภาพรวมและเฉพาะในบางเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น รวมถึงประเด็นการบริหารกิจการบ้านเมืองร่วมสมัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และพัฒนางาน การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย 9 หัวข้อวิชา ดังนี้

หัวข้อวิชาที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล

- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล/บรรษัทภิบาล
 - ประชาธิปไตยและกฎหมายมหาชน
 - ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (Public Choice Theory) ทฤษฎีตัวการ-ตัวแทน (Principal/Agency Theory) ฯลฯ

- ประเด็นสาระสำคัญของหลักธรรมาภิบาล/บรรษัทภิบาล
- หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 ประการ (มติครม. วันที่ 19 มิถุนายน 2555)
- หลักบรรษัทภิบาล 6 ประการ (ตาม OECD Guidelines)
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility-CSR) และ บรรษัทพลเมือง (Corporate Citizenship)

หัวข้อวิชาที่ 2 พรฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2546

- ขอบเขต ประเด็นสาระสำคัญและรายละเอียด
- ปัญหาอุปสรรคและความก้าวหน้าของการนำไปปฏิบัติ
- แผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน (มติครม. วันที่ 19 มิถุนายน 2555)

หัวข้อวิชาที่ 3 จรรยาข้าราชการและจริยธรรมนักบริหาร

- ขอบเขต สาระสำคัญและรายละเอียดของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและข้าราชการประเภทต่างๆ
- รูปแบบและวิธีการบริหารจริยธรรมในองค์การ
- กรณีตัวอย่างที่เป็นเลิศของการบริหารจริยธรรมที่เป็นเลิศในองค์การภาครัฐและภาคเอกชน

หัวข้อวิชาที่ 4 ความโปร่งใส

- การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (Sharing Information)
- การปฏิบัติราชการแบบเปิดเผย (Open Government)
 - การประกาศขั้นตอนการปฏิบัติราชการเพื่อให้บริการประชาชนและกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

หัวข้อวิชาที่ 5 บทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

- แนวทางและวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - ขอบเขต ระดับ และเทคนิควิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน (ตาม International Association of Public Participation: IAP2)
- ปัญหาอุปสรรคของการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมือง

- กรณีตัวอย่างที่เป็นเลิศในการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- หน่วยงานของประเทศไทยที่ได้รับรางวัล ก.พ.ร. และ/หรือ UN Public Services Awards

หัวข้อวิชาที่ 6 การถ่ายโอนอำนาจและภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- หลักการและหลักเกณฑ์ในการถ่ายโอนภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แผนถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- กระบวนการดำเนินการตามแผนการถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปัญหาและอุปสรรคในการรับโอนภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การประเมินประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลของการถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ทิศทางในอนาคตของการถ่ายโอนภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวข้อวิชาที่ 7 การตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมของฝ่ายปกครอง

- ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครอง
- กระบวนการในการเยียวยาแก้ไขปัญหา

หัวข้อวิชาที่ 8 ประเด็นธรรมาภิบาลร่วมสมัย 1: สัมมนา “มาตรการในการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน”

- สาเหตุปัญหาและรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย
- ยุทธศาสตร์ มาตรการและกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของไทย
- ปปช. สตง. ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- รัฐบาล และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ปปท. ดีเอสไอ ปปง. ก.พ. ก.พ.ร. กรมบัญชีกลาง ฯลฯ

หัวข้อวิชาที่ 9 ประเด็นธรรมาภิบาลร่วมสมัย 2: สัมมนา “การพัฒนาธรรมาภิบาลในประเทศไทย – ปัญหาอุปสรรคและทางออก”

- อุปสรรคต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในประเทศไทย
- กลยุทธ์/แนวทางการยกระดับธรรมาภิบาลในประเทศไทย

หมวดวิชาที่ 3 : แนวโน้มและบริบทของการเปลี่ยนแปลง (18 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มโลก (Global Trends) และการเปลี่ยนแปลงระดับโลกาภิวัตน์ เช่น การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ การแข่งขันทางการค้า การประกอบธุรกิจข้ามชาติ การเมืองระหว่างประเทศ ภัยพิบัติสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การบริการงานภาครัฐ รวมถึงตลอดถึงระบบธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของประเทศไทย

หัวข้อวิชาที่ 1 แนวโน้มโลกและการเปลี่ยนแปลงในทศวรรษ 2020

- แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น ประชากร อาหาร พลังงาน ภัยพิบัติจากภาวะโลกร้อนการก่อการร้ายสากล ฯลฯ
- ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่อประเทศไทย
- แนวคิดเชิงนโยบายสาธารณะที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

หัวข้อวิชาที่ 2 ประเทศไทยกับการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก

- การรวมกลุ่มทางการค้าระหว่างประเทศและผลกระทบต่อประเทศไทย
- รูปแบบการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน
- แนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

หัวข้อวิชาที่ 3 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระหว่างประเทศและผลกระทบต่อประเทศไทย

- โครงสร้างและความสัมพันธ์ของประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น อินเดีย
- ทำที่และนโยบายต่างประเทศของประเทศมหาอำนาจที่มีต่อประเทศไทย ทั้งด้านอิทธิพลกดดัน และความร่วมมือ
- ทำที่และตำแหน่งทางการเมืองที่เหมาะสมที่ประเทศไทยควรปฏิบัติต่อประเทศมหาอำนาจ

หัวข้อวิชาที่ 4 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่และการพัฒนา

- ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านชีวภาพ การแพทย์ นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีการสื่อสารการคมนาคม-ขนส่ง ฯลฯ
- ผลกระทบของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่อการพัฒนาประเทศ และการบริหารองค์การ

หัวข้อวิชาที่ 5 ประเด็นการเปลี่ยนแปลงร่วมสมัย – สัมมนา “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: โอกาสและภัยคุกคาม”

- ความเป็นมาและสาระสำคัญของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงพันธกรณีด้านเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง และสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งแผนแม่บทของ ASEAN Connectivity
- การวิเคราะห์โอกาสของประเทศไทยด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า และภัยคุกคามเกี่ยวกับความไม่พร้อมของประเทศไทย
- การวิเคราะห์โอกาสทางเศรษฐกิจ การค้า และระบบโลจิสติกส์จากการเชื่อมโยงโครงการทวายของสหภาพเมียนมา

หัวข้อวิชาที่ 6 การพัฒนาประเทศไทยและผลกระทบต่อธรรมาภิบาล

- ทิศทางการพัฒนาประเทศและการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ รวมตลอดถึงปัจจัยความเสี่ยงต่อธรรมาภิบาลด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของภาครัฐ และบรรษัทภิบาลของธุรกิจเอกชน รวมทั้งความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านมาตรการทางกฎหมายในบริบทของธรรมาภิบาล เช่น พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ปปช. โดยเฉพาะบทการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวม (ม.100-ม.103) และ พรบ. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันการผูกขาด (Anti-trust Laws) และความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับประเทศไทยอย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจและรักษาประโยชน์ของประชาชน

หมวดวิชาที่ 4 : นโยบายสาธารณะ (12 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะและการบริหารนโยบายสาธารณะ ระบบและกลไกในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งในส่วนของฝ่ายบริหารและจากภายนอก ตลอดจนการจัดความสัมพันธ์และประสานร่วมมือกันในแนวแนวดิ่ง (Vertical Governance) และแนวนอน (Horizontal Governance) ของบรรดาตัวแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Policy Actors) และการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในเรื่องที่มีความสำคัญในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย 4 หัวข้อวิชา ดังนี้

หัวข้อวิชาที่ 1 กระบวนการตัดสินใจและการบริหารนโยบายสาธารณะของไทย

- กระบวนการและเครื่องมือของฝ่ายบริหาร
 - บทบาทและกระบวนการตัดสินใจของระบบราชการ คณะกรรมการรายสาขา และคณะรัฐมนตรี
 - อนุบัญญัติ (กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง) แผนแม่บท/แผนยุทธศาสตร์ แผนงาน/งบประมาณ มติคณะรัฐมนตรี พระราชกฤษฎีกา
- กระบวนการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ
- บทบาทของฝ่ายตุลาการในการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Judicial Review)
- จุดอ่อน-จุดแข็ง และแนวทางแก้ไข

หัวข้อวิชาที่ 2 การควบคุมและตรวจสอบ : ข้อจำกัดเชิงนโยบายและการดำเนินการ

- ระบบและกลไกการควบคุมและตรวจสอบภายในฝ่ายบริหาร
 - การตรวจสอบภายใน การตรวจราชการ การประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
 - คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐ (คตป.)
- ระบบการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)
 - รัฐสภา องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ Watchdogs ภาคประชาชน ฯลฯ
- ปัญหาความเพียงพอ (มาก-น้อย) และประสิทธิผลของการควบคุมตรวจสอบ

หัวข้อวิชาที่ 3 การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน

- การบูรณาการในการทำงานร่วมกันระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง-ส่วนภูมิภาค-ส่วนท้องถิ่น (Multi-level Governance / Intergovernmental Relations and Management)
- การแสวงหาความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ กับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนและประชาชน (Partnerships / Intersectoral Relations and Management)
- ปัญหาอุปสรรคและโอกาสความเป็นไปได้ของการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันทุกภาคส่วนในประเทศไทย

หัวข้อวิชาที่ 4 ประเด็นนโยบายสาธารณะร่วมสมัย – สัมมนา “แนวทางการดำเนินนโยบายพลังงาน”

- ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ Trade-offs ของนโยบายดังกล่าวในมิติต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม ความเปิดเผยโปร่งใส ฯลฯ
- การแสวงหาความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว
- อุปสรรคในการนำนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติและแนวทางแก้ไข
- การวางระบบการควบคุมและตรวจสอบนโยบายดังกล่าว

หมวดวิชาที่ 5 : การบริหารภายใต้โลกแห่งความเปลี่ยนแปลง (24 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึง แนวคิด หลักการและเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน ตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์ทิศทางขององค์กร การบริหาร การเปลี่ยนแปลง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน การกำกับควบคุมการดำเนินงานขององค์กร และประเด็นร่วมสมัยในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยประกอบด้วย 8 หัวข้อวิชา ดังนี้

หัวข้อวิชาที่ 1 การวางยุทธศาสตร์องค์กร

- ความท้าทายของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ต้องมองกว้าง มองไกล คิดและทำอย่างมีกลยุทธ์
- การวางยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เพื่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และเพื่อการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงองค์กร

หัวข้อวิชาที่ 2 การวิเคราะห์และประเมินโครงการ

- การบริหารโครงการในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาอย่างมีแบบแผน
- การวิเคราะห์โครงการในด้านต่างๆ (เศรษฐกิจ สังคม เทคนิค สิ่งแวดล้อม)
- กรณีตัวอย่างโครงการพัฒนาประเทศ เช่น Hong Kong Airport Core Program (โครงการพัฒนาสนามบิน Chek Lap Kok ระบบคมนาคมขนส่งที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาเมืองใหม่) หรือ โครงการพัฒนา Marina Bay ของสิงคโปร์ เป็นต้น
- เครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์และประเมินโครงการ
- ตัวอย่างการใช้ซอฟต์แวร์ เช่น Microsoft Project Management ในการวางแผนและติดตามประเมินโครงการ

หัวข้อวิชาที่ 3 การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

- แนวคิดและหลักการจัดระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง
- การใช้ประโยชน์จากข้อมูลจากรายงานการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง
- กรณีตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากรายงานการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

หัวข้อวิชาที่ 4 การบริหารการเปลี่ยนแปลง

- ความสำคัญจำเป็นของการเสริมสร้างขีดสมรรถนะในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์การในยุคปัจจุบัน
- หลักการ ขั้นตอนและรูปแบบต่างๆ ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
- การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงและการจัดการกับแรงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง
- กรณีตัวอย่างการบริหารการเปลี่ยนแปลง เช่น การนำระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาใช้ ฯลฯ

หัวข้อวิชาที่ 5 การควบคุมการดำเนินงาน

- การนำระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการบริหารผลการดำเนินงานมาใช้เพื่อสร้างความโปร่งใสตรวจสอบได้และการเรียนรู้ขององค์การ
- การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในการติดตาม ควบคุมการดำเนินงานและสั่งการ
- ศูนย์ควบคุมและสั่งการ (Corporate War Room/ Management Cockpits)
 - กรณีตัวอย่างสำนักงาน ปปส., สบอช. ฯลฯ

หัวข้อวิชาที่ 6 รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government)

- การใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความทันสมัย รวดเร็ว และธรรมาภิบาลในการบริหาร
- การพัฒนาระบบงานส่วนหน้า (Front Office)
 - e-Service, NSW, Government App Store, SMART application
- ระบบงานส่วนสนับสนุน (Back Office)
 - ระบบเครือข่ายและความมั่นคง เช่น GIN, G-Cloud
 - ตัวอย่างการทำงานของซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ERP
- ปัญหาอุปสรรคและการยกระดับสถานะ e-Government ของประเทศไทย

หัวข้อวิชาที่ 7 ประเด็นการบริหารจัดการร่วมสมัย 1 – สัมมนา “แนวโน้มและทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินในอนาคต”

- กรณีการวางยุทธศาสตร์ในการบริหารประเทศเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ เป็นต้น
- บทบาทของภาครัฐและเครื่องมือสมัยใหม่ในการบริหารกิจการบ้านเมือง
 - Big Society เช่น Co-production, Compact กับชุมชน Third Sector และ Social Enterprise
 - State Capitalism เช่น Sovereign Wealth Fund (SWF), Public Benefit Corporation เช่น Empire State Development Corporation – Lower Manhattan, London Thames Gateway Development Corporation เป็นต้น

หัวข้อวิชาที่ 8 ประเด็นการบริหารจัดการร่วมสมัย 2 “การบริหารจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM)”

- หลักการ แนวคิด และองค์ประกอบ
 - การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง การรับมือกับภาวะวิกฤต (Emergency Response) การกู้สภาพ (Recovery) และการฟื้นฟู (Restoration)
- มาตรฐานสากล เช่น British Standard 25999 เป็นต้น
- กรณีตัวอย่างของต่างประเทศและในประเทศไทย

หมวดวิชาที่ 6 : ภาวะผู้นำ (Leading in 21st Century) (15 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงแนวคิด คุณลักษณะ และบทบาทของผู้นำเชิงธรรมาภิบาลในศตวรรษที่ 21 ความเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีพันธะความรับผิดชอบและยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ การบริหารในภาวะวิกฤติ และความแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้นำระดับนานาชาติ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติและการประพฤติปฏิบัติของผู้นำเชิงธรรมาภิบาล

หัวข้อวิชาที่ 1 รูปแบบและการสร้างความเป็นผู้นำ

- แนวคิด ความหมาย รูปแบบ และแนวทางการบริหารจัดการของผู้นำแบบธรรมาภิบาล
- ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาภาวะผู้นำแบบธรรมาภิบาลภาครัฐในราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

หัวข้อวิชาที่ 2 บทบาทของผู้นำยุคใหม่ (Leader of the Future)

- แนวคิด คุณลักษณะสำคัญ และวิสัยทัศน์ของผู้นำยุคใหม่
- บทบาทเชิงธรรมาภิบาลและภาวะรับผิดชอบ (Accountability) ของผู้นำยุคใหม่ทั้งภายในองค์กรและต่อสาธารณชน

หัวข้อวิชาที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ในการบริหารในภาวะวิกฤติและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม

- กรอบแนวคิดการบริหารยุทธศาสตร์และการบริหารภาวะวิกฤติ
- หลักการบริหารจัดการภาวะวิกฤติและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

หัวข้อวิชาที่ 4 วิสัยทัศน์ผู้นำระดับนานาชาติ

- แนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำระดับนานาชาติกับวิสัยทัศน์
- ภาวะแวดล้อมและปัจจัยเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้นำระดับนานาชาติ
- การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้นำระดับนานาชาติ

หัวข้อวิชาที่ 5 เสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับลักษณะการเป็นผู้นำแบบธรรมาภิบาล

- ถ่ายทอดประสบการณ์การเป็นผู้นำ และนำเสนอแบบอย่างของผู้นำตัวแบบ
- แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างนักศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติและการประพฤติปฏิบัติของผู้นำเชิงธรรมาภิบาล

หมวดวิชาที่ 7 : สรุปรวบยอด (3 ชั่วโมง)

เนื้อหาในหมวดวิชานี้ครอบคลุมถึงการสรุปและถอดบทเรียนในประเด็นสำคัญๆ ที่ได้รับการเรียนรู้ในหลักสูตรฯ โดยเน้นถึงประโยชน์และการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติให้บังเกิดผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรฯ ตลอดจนระดมความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป